

PUTNIČKI PROMET SA INOSTRANSTVOM

Radi pravilnog i jednoobraznog postupanja ovim objašnjenjem bliže ukazujemo na način sprovođenja odgovarajućeg carinskog postupka u putničkom prometu sa inostranstvom.

DEFINICIJE

U primeni ovog objašnjenja pojmovi imaju sledeće značenje:

1. „**putnik**“ u smislu čl. 189. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom je:

pri unosu

- svako lice koje privremeno dolazi u carinsko područje Republike Srbije, u kojem nema uobičajeno boravište
- svako lice koje je privremeno boravilo u inostranstvu i vraća se u carinsko područje Republike Srbije, gde ima uobičajeno boravište

pri iznosu

- svako lice koje privremeno napušta carinsko područje Republike Srbije, u kojem ima uobičajeno boravište
- svako lice koje nakon privremenog boravka napušta carinsko područje Republike Srbije, u kojem je privremeno boravilo i gde nema uobičajeno boravište

Putnicima pri unosu robe ne smatraju se lica (**najčešće pešaci**) koji **odlaze u međuprostor na graničnom prelazu** (ne ulaze u carinsko područje druge zemlje) i vraćaju se sa robom kupljenom u prodavnicama koje imaju dozvolu za rad u međuprostoru (ove prodavnice namenjene su kupovini od strane putnika koji odlaze u inostranstvo). Naime, napred navedeno se u smislu važećih propisa **ne smatra putovanjem u inostranstvo, shodno čemu se i ova lica ne mogu smatrati putnicima, pa s tim u vezi nemaju pravo uvoza u skladu sa odredbama Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju.**

2. „**predmeti domaćinstva**“

- su predmeti za sopstvenu upotrebu, odnosno svi predmeti namenjeni zadovoljenju sopstvenih potreba i potreba domaćinstva, pod uslovom da nemaju komercijalni karakter

3. „roba nekomercijalnog karaktera“

- je roba koja se povremeno uvozi, a namenjena je isključivo sopstvenim potrebama putnika, njegove porodice ili za poklone, čiji karakter i količina upućuju da se ne radi o robi koja ima komercijalni karakter

4. „lični prtljag“

- lični prtljag putnika čine svi predmeti (nekomercijalnog karaktera) koje putnik nosi sa sobom, a služe mu dok je na putovanju, npr. odeća, obuća, razni tehnički uređaji, sportski rekviziti, predmeti za održavanje lične higijene, lek za uobičajenu terapiju i drugi predmeti za ličnu upotrebu. Količina ovih predmeta zavisi od svrhe putovanja, pola, zanimanja putnika, godišnjeg doba i drugih okolnosti u vezi sa konkretnim putovanjem. Kao predmeti ličnog prtljaga smatraju se i: **duvan i duvanski proizvodi** - 200 cigareta ili 50 cigara ili 100 cigarilosa (cigare težine do 3g po komadu) ili 250 gr duvana za pušenje ili ukupno 250 grama od svih ovih proizvoda, **alkohol i alkoholna pića** -1 litar žestokog alkoholnog pića, sa udelom alkohola preko 22%, ili 1 litar alkoholnog pića sa udelom alkohola 22% i manje, penušava i likerska vina 1 litar, ostala vina do 2 litre ili odgovarajuća količina u kombinaciji navedenih pića, 1 **parfem** i 1 **toaletna voda** (putnici mlađi od 18 godina ne mogu unositi/iznositi alkoholna pića i duvanske proizvode).

5. U smislu člana 2. Zakona o deviznom poslovanju ("Sl.glasnik RS" br.62/2006 i 31/2011) :

„nerezidenti-fizička lica“ su:

- strani državljani sa prebivalištem u inostranstvu (uključujući diplomatsko-konzularne predstavnike stranih zemalja u našoj zemlji i članove njihovih porodica) i domaći državljani koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize borave u inostranstvu duže od godinu dana

„rezidenti-fizička lica“ su:

- domaći državljani sa prebivalištem u Republici Srbiji (uključujući diplomatsko-konzularne predstavnike naše zemlje i inostranstvu i članove njihovih porodica) i strani državljani koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize borave u Republici Srbiji duže od godinu dana

PRIVREMENI UNOS/IZNOS ROBE U PUTNIČKOM PROMETU SA INOSTRANSTVOM

Putnici (svako lice koje privremeno dolazi u carinsko područje Republike Srbije, u kojem nema uobičajeno boravište) u našu zemlju mogu privremeno uneti, a putnici (svako lice koje nakon privremenog boravka napušta carinsko područje Republike Srbije, u kojem je privremeno boravilo i gde nema uobičajeno boravište) mogu privremeno izneti iz naše zemlje predmete za lične potrebe koji su im potrebni za vreme putovanja i za sportske svrhe, kao i prevozna sredstva iz člana 323.-328. Uredbe, za koje je predviđena mogućnost usmenog deklarisanja.

Shodno članu 330. Uredbe lični predmeti su svi predmeti, novi ili korišćeni, koji su putniku potrebni za ličnu upotrebu tokom putovanja, uzimajući u obzir sve okolnosti putovanja, ali isključujući robu komercijalnog karaktera.

Spisak predmeta za lične potrebe i sportske svrhe (na koju robu se shodno članu 353. Uredbe može odobriti privremeni uvoz uz potpuno oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina) preciziran je **Prilogom B.6 uz Aneks Konvencije o privremenom uvozu (Lične stvari putnika i roba uvezena za sportske potrebe), koji se nalazi u prilogu ovog akta.**

Unos/iznos robe za lične potrebe i sportske svrhe obavlja se na graničnom prelazu, usmenim deklarisanjem, bez posebne carinske procedure.

Izuzetno, kada putnik zahteva, može popuniti **Obrazac za privremeni uvoz/izvoz (Prilog usmenoj deklaraciji za privremeni uvoz/izvoz), u daljem tekstu: Obrazac, koji se nalazi u prilogu ovog akta, a sastavni je deo akta Uprave carina, broj 148-03-030-03-27/2012 od 08.11.2012. godine kojim je objašnjen postupak privremenog uvoza sa potpunim oslobođenjem od plaćanja uvoznih dažbina. U tom slučaju putnik popunjava Obrazac u dva primerka, carinski službenik ga sravnjuje sa robom, overava potpisom i pečatom, jedan primerak vraća putniku, a drugi primerak zadržava u evidenciji. Prilikom ponovnog unosa, odnosno iznosa robe po Obrascu, putnik je dužan isti prezentovati carinskom radniku kako bi se utvrdila istovetnost privremeno unete/iznete robe.**

Ukoliko putnik tokom boravka na našem carinskom području želi konačno da ocarini sve ili deo predmeta za ličnu upotrebu i sportske svrhe, koje je pri ulasku u Republiku Srbiju prijavio da privremeno unosi po Obrascu, potrebno je da se obrati nadležnoj carinarnici radi sprovođenja carinskog postupka stavljanja robe u slobodan promet, sa pozivom na Obrazac, u kojem postupku će nadležna carinarnica za tu robu odobriti podnošenje sažete deklaracije, a nakon toga i deklaracije za sprovođenje carinskog postupka stavljanja robe u slobodan promet. Ako je po Obrascu ocarinjen samo deo privremeno unetih predmeta za lične potrebe i sportske svrhe, carinski službenik će na Obrazac staviti zabeležku: „Roba pod rednim brojem:.....ocarinjena po JCI broj:.....od.....godine“, zatim će potpisom i pečatom overiti Obrazac, jedan primerak vratiti putniku radi razduženja privremeno unetih stvari kod granične carinske ispostave pri izlasku iz zemlje, a kopiju će zadržati uz JCI.

Prevozna sredstva privremeno se mogu uvesti uz potpuno oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina i to na način i pod uslovima propisanim odredbama člana 323.-328. Uredbe, **a koja je shodno članu 182. Uredbe predviđena mogućnost usmenog deklarisanja (za motorna vozila se ne popunjava Obrazac za privremeni uvoz/izvoz (Prilog usmenoj deklaraciji za privremeni uvoz/izvoz)).** Shodno tome, strani državljani i domaći državljani, koji u inostranstvu imaju odobreno privremeno boravište do 6 meseci, mogu doći u našu zemlju sa vozilom registrovanim u inostranstvu i koristiti ga u privatne svrhe za vreme dok traju razlozi njihovog boravka u našoj zemlji (godišnji odmor, poseta porodici i dr.), nakon čega su dužni to vozilo da izvezu prilikom napuštanja carinskog područja naše zemlje. **Ova vozila mogu ostati na našoj teritoriji, sa ili bez prekida, šest meseci za svaki period od dvanaest meseci (Konvencija o privremenom uvozu, Prilog C, član 9.).**

NAPOMENA:

Izuzetno, kada su predmeti za ličnu upotrebu, roba uvezena za sportske potrebe ili prevozna sredstva prijavljeni usmeno ili nekom drugom radnjom iz člana 186. Uredbe za postupak privremenog uvoza, a **ako se radi o visokom iznosu uvoznih dažbina (ako postoji mogućnost nastanka visokog carinskog duga) ili kada postoji ozbiljan rizik, carinski organ može zahtevati podnošenje pismene deklaracije (član 346. Uredbe).**

Primer radi, kada putnik prijavi da privremeno uvozi motorni čamac, manje vrednosti, carinski organ će prihvatiti usmenu deklaraciju ili će se smatrati da je roba prijavljena za postupak privremenog uvoza nekom od radnji iz člana 186. Uredbe. Međutim, kada je reč o privremenom uvozu predmeta za ličnu upotrebu ili sportske potrebe, npr. putnik želi privremeno da uveze jahtu velike vrednosti, carinski organ u tom slučaju postupiće shodno članu 346. Uredbe i zahtevati podnošenje pismene deklaracije u svrhu odobrenja postupka privremenog uvoza.

CARINJENJE U PUTNIČKOM PROMETU SA INOSTRANSTVOM

Sprovođenje carinskog postupka u putničkom prometu sa inostranstvom regulisano je Carinskim zakonom i Uredbom.

Odredbama člana 107. Carinskog zakona propisano je da se roba koju putnik unosi iz inostranstva, koja nema komercijalni karakter i namenjena je korišćenju za sopstvene potrebe, odnosno potrebe domaćinstva, a čija vrednost ne prelazi 3.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, može cariniti u tzv. „skraćenom postupku“, na graničnom prelazu, uz primenu jedinstvene carinske stope u visini od 10% (plus PDV).

Za robu koja je ocarinjena u tzv. „skraćenom postupku“ ovlašćeni carinski službenik popunjava Obračun uvoznih dažbina (tzv. CPD), sa tačnim trgovačkim nazivom robe koja je predmet carinjenja. Putnik se izjašnjava da li je saglasan sa nalazom ovlašćenog carinskog službenika u pogledu količine, vrste, kakvoće robe i utvrđene carinske vrednosti robe, kao i u pogledu iznosa uvoznih dažbina. Ako se putnik saglasi sa nalazom ovlašćenog carinskog službenika, po izvršenom plaćanju uvoznih dažbina, ovlašćeni carinski službenik predaće putniku overeni primerak Obračuna uvoznih dažbina i staviti mu robu na raspolaganje.

Ukoliko se putnik ne saglasi sa nalazom ovlašćenog carinskog službenika ili ne plati ukupan iznos uvoznih dažbina, dužan je da carinskom organu podnese deklaraciju za tranzit robe do nadležne carinarnice kod koje će se sprovesti redovan carinski postupak.

Takođe, putnik može da zahteva (bez obzira na vrednost robe koju unosi, tj. bez obzira da li je ta vrednost do 3.000 ili preko 3.000 evra) da se roba (ili deo robe) carini po stopi propisanoj Carinskom tarifom, što u tom slučaju podrazumeva sprovođenje redovnog carinskog postupka (podnošenje carinske deklaracije i okončanje carinskog postupka u nadležnoj carinarnici).

Napomena: Sprovođenje odgovarajućeg carinskog postupka u smislu člana 107. Carinskog zakona predstavlja pojednostavljenu formu, tzv. „skraćeni postupak“, sa ciljem bržeg okončanja određenog postupka nad robom koja se u skladu sa navedenom zakonskom odredbom može cariniti u takvom postupku, uz primenu jedinstvene carinske stope. „**Skraćeni postupak**“ **nije obavezan** jer putnik uvek može da zahteva da se carinjenje robe, koju nosi sa sobom i čija vrednost ne prelazi vrednost od 3.000 evra, sprovede u redovnom carinskom postupku (podnošenjem pismene carinske deklaracije), po stopi koja je propisana Carinskom tarifom.

Imajući u vidu navedeno, kao i sporazume o slobodnoj trgovini zaključene između naše zemlje i EU, kao i velikog broja drugih zemalja koje nisu članice EU, u skladu sa kojima se

pri sprovođenju odgovarajućeg carinskog postupka primenjuju povlašćene carinske stope na robu sa poreklom iz tih zemalja, i činjenicu da primena odgovarajućeg sporazuma o slobodnoj trgovini podrazumeva da roba koja se deklarira kao roba sa poreklom **mora biti pravilno svrstana u odgovarajući tarifni broj (koji podatak se pri carinjenju u „skraćenom postupku“, u putničkom prometu, ne unosi u Obračun uvoznih dažbina-CPD), da se za istu podnesi odgovarajući dokaz o poreklu (izjava, faktura, EUR 1...),** fizička lica koja robu unose u putničkom prometu (primaju u pošiljkama) i za koju zahtevaju sprovođenje carinskog postupka uz primenu odredaba određenog sporazuma o slobodnoj trgovini, **isti mogu sprovesti isključivo u redovnom postupku, uz podnošenje carinske deklaracije, uz koju su dužni da prilože i zahtevani dokaz o poreklu robe, u skladu sa odredbama konkretnog sporazuma.**

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA UVOZNIH DAŽBINA U PUTNIČKOM PROMETU

Putnici koji dolaze iz inostranstva oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina na **lični prtljag**, nezavisno od toga da li lični prtljag nose sa sobom ili su ga dali na prevoz vozaaru. Ukoliko je putnik lični prtljag dao na prevoz drugim prevoznim sredstvom, na zahtev carinskog organa podnosi se odgovarajući dokaz da se radi o njegovom ličnom prtljagu.

Napomena: Način kontrole ručnog i predatog prtljaga putnika, koji putuju u **vazduhoplovu** ili plovilu, utvrđen je odredbama člana 152.-157. Uredbe. Za robu koja čini lični prtljag putnika, koja se prevozi u **železničkom saobraćaju** bez prisustva putnika, a za koju je propisana mogućnost usmenog deklarisanja kod nadležne carinarnice, upotrebljava se carinska deklaracija za registrovani prtljag, podneta na obrascu koji je dat u Prilogu 23 Uredbe (član. 186. stav 2. Uredbe).

Pored predmeta ličnog prtljaga domaći putnici su oslobođeni od plaćanja uvoznih dažbina **na predmete koje unose iz inostranstva** (nekomercijalnog karaktera, namenjenih upotrebi za sopstvene potrebe, članova porodice, potreba domaćinstva i sl.), **a čija vrednost ne prelazi 100 evra u dinarskoj protivvrednosti.** Roba koja nije deljiva nije obuhvaćena ovom povlasticom.

Primer: Ukoliko putnik unosi televizor čija vrednost iznosi 500 evra, u dinarskoj protivvrednosti, **ne može** se izvršiti podela vrednosti te robe pa da se na vrednost do 100 evra, u dinarskoj protivvrednosti, roba oslobodi od plaćanja uvoznih dažbina, a da se uvozne dažbine obračunaju i naplate na vrednost robe od 400 evra, u dinarskoj protivvrednosti. U ovom slučaju uvozne dažbine plaćaju se na celokupnu vrednost robe, tj. na vrednost od 500 evra, u dinarskoj protivvrednosti.

Takođe, ne može se sabirati povlastica više putnika pri uvozu jednog predmeta.

Primer: Ukoliko pet putnika u jednom vozilu traži da za jedan televizor, vrednosti 500 evra, u dinarskoj protivvrednosti, budu oslobođeni od plaćanja uvoznih dažbina, iz razloga što svako od njih ima pravo na carinsku povlasticu za robu koju pored ličnog prtljaga unosi iz inostranstva do vrednosti od 100 evra, u dinarskoj protivvrednosti, postupak uz oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina **ne može se odobriti** jer se povlastica po ovom osnovu odnosi na svakog putnika pojedinačno, odnosno za robu koju svaki putnik pojedinačno nosi sa sobom. Shodno tome, u konkretnom slučaju uvozne dažbine **naplatiće se na ukupnu vrednost televizora**, tj. na vrednost od 500 evra, u dinarskoj protivvrednosti.

UNOS/IZNOS HRANE U PUTNIČKOM PROMETU

Putnik sa sobom može unositi/iznositi hranu u razumnoj količini, koja upućuje da se radi o količini namenjenoj sopstvenim potrebama, kao i članova porodice, odnosno potrebama domaćinstva, a koja je fabrički upakovana i sa deklaracijom proizvođača.

Napomena: Kada je reč **hrani životinjskog porekla**, koja se unosi u zemlju, ista mora da ispunjava uslove iz čl. 122. stav 2. Zakona o veterinarstvu („Sl. glasnik RS“, 91/05, 30/10 i 93/12). **Odredbe navedenog člana ne odnose se na hranu životinjskog porekla koja čini deo putničkog ličnog prtljaga namenjenog ličnoj potrošnji pod uslovom da dolazi iz država iz kojih nije zabranjen uvoz ili tranzit i da ukupna masa ne prelazi 1 kg.**

NEKOMERCIJALNO KRETANJE KUĆNIH LJUBIMACA PREKO DRŽAVNE GRANICE

Nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca preko državne granice vrši su u skladu sa odredbama „Pravilnika o uslovima za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca za koje nije potrebno rešenje za uvoz i tranzit, kao i o izgledu i sadržini obrasca uverenja (sertifikata) za te pošiljke“ („Sl. glasnik RS“, broj 11/2011-u daljem tekstu: Pravilnik).

Nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca jeste svako premeštanje do pet kućnih ljubimaca koji nisu namenjeni za prodaju ili drugi vid prenosa trećim licima, a koje podrazumeva premeštanje kućnih ljubimaca, odnosno njihovo unošenje, tranzit, iznošenje ili ponovno unošenje na područje Republike Srbije, u pratnji vlasnika ili drugog odgovornog lica koje je ovlašćeno od strane vlasnika.

Pri nekomercijalnom kretanju kućnih ljubimaca **pse , mačke, krznašice (koji moraju biti i trajno obeleženi na propisan način-čipovani)**, kao i ostale životinje: **beskičmenjake, izuzev pčela i rakova, ukrasne tropske ribice, vodozemce, sve vrste ptica, izuzev živine, gmizavce, sisare-glodare i domaće kuniće**, mora pratiti **uverenje (sertifikat) kojim se potvrđuje da su ispunjeni uslovi za njihovo nekomercijalno kretanje**. Izgled i sadržina obrasca uverenja (sertifikata) o ispunjenosti uslova za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca sastavni je deo Pravilnika.

Pri unosu/iznosu kućnih ljubimaca ovlašćeni carinski službenik vrši uvid u podnetu dokumentaciju, a ukoliko je reč o psima, mačkama i krznašicama dodatno vrši i očitavanje njihovih mikročipova.

Međutim, kada je reč o nekomercijalnom kretanju **kućnih ljubimaca divljih ugroženih i zaštićenih vrsta životinja**, čiji prekogranični promet je regulisan odredbama CITES konvencije, **uz napred navedenu dokumentaciju** potrebno je priložiti i **Dozvolu za prekogranični promet životinja u ličnom vlasništvu**, koju na zahtev vlasnika izdaje Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine-Grupa za sprovođenje CITES konvencije.

- **Dozvola za prekogranični promet životinja u ličnim vlasništvu** koristi se za višestruki prelazak granice, odnosi se na samo jedan primerak životinje i važeća je

samo ako životinju prati vlasnik na čije ime i glasi dozvola. Sastavni deo dozvole je jedan ili više primeraka propratnog obrasca koje carinski službenik overava pri svakom prelasku granice.

- **Dozvolu za prekogranični promet životinja u ličnim vlasništvu** za životinju registrovanu u drugoj zemlji, koja se unosi u Republiku Srbiju, napred navedeno ministarstvo izdaje na osnovu podnetog zahteva vlasnika i odgovarajuće dozvole koju je izdao nadležni organ zemlje u kojoj je životinja registrovana. Dozvola izdata na ovakav način važeća je samo ukoliko je uz nju priložen i original dozvole za prekogranični promet životinja u ličnom vlasništvu koju je izdala zemlja u kojoj je životinja registrovana i ako je životinja u pratnji vlasnika.
- **Svaku izgubljenu, ukradenu ili uništenu Dozvolu za prekogranični promet životinja u ličnom vlasništvu** može da zameni samo nadležni upravni organ koji je istu i izdao. Ukoliko nadležni organ izda zamenu dozvole na istoj mora biti naznačena napomena: „dozvola verodostojna kopija originala“. Rok važenja Dozvole za prekogranični promet životinja u ličnom vlasništvu (za životinje, kućne ljubimce, divljih ugoženih i zaštićenih vrsta) ne sme biti duži od tri godine. Kad istekne poslednji dan važenja takve dozvole ista je nevažeća.
- **Prilikom tranzita** kućnih ljubimaca divljih ugroženih i zaštićenih vrsta kroz Republiku Srbiju nadležno ministarstvo **ne izdaje** Dozvolu za prekogranični promet životinja u ličnom vlasništvu, već se carinskom organu na uvid podnosi izvozna CITES dozvola države izvoza iz koje je vidljivo konačno odredište. Ovlašćeni carinski službenik vrši proveru validnosti podnete CITES dozvole, izdate od strane nadležnog organa zemlje izvoza ili ponovnog izvoza, kao i da li dokumentacija odgovara primercima životinja koje se prenose.

UNOS MALIH KOLIČINA BILJA I BILJNIH PROIZVODA ZA KOJE NIJE OBAVEZAN FITOSANITARNI PREGLED

Shodno odredbama „Pravilnika o načinu i uslovima za uvoz malih količina bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata i o određivanju malih količina za pojedine vrste bilja i biljnih proizvoda“ („Sl. glasnik RS“, 48/2011-u daljem tekstu: Pravilnik), fizička lica u putničkom prometu mogu uneti male količine bilja i biljnih proizvoda, **bez obaveze vršenja fitosanitarnog pregleda**, pod uslovom da:

- su proeklom iz evropskih zemalja
- se koriste u neindustrijske i nekomercijalne svrhe ili da se koriste za konzumaciju tokom putovanja, odnosno ako se unose u količinama propisanim navedenim Pravilnikom
- nema opasnosti od širenja štetnih organizama

Članom 4. navedenog Pravilnika **male količine bilja i biljnih proizvoda su (za koje pri unosu nije potrebno vršiti fitosanitarni pregled):**

1. do pet kilograma plodova svežeg voća i povrća (isključujući krtole krompira)
2. jedan buket ili venac od rezanog cveća i delova bilja
3. do 100 grama ili do pet pakovanja semena cveća i povrća u originalnom pakovanju
4. do tri kilograma lukovica i gomolja ukrasnog bilja
5. do tri sobne biljke i lončanice (isključujući bonsai)
6. do deset balkonskih biljaka i neodrvenjenih ukrasnih grmova

Ukoliko fizičko lice prenosi (unos/iznosi) preko granice, za sopstvene potrebe, **primerak ugrožene i zaštićene vrste flore (čiji promet je regulisan odredbama CITES konvencije i nacionalnim propisima) pri iznosu** na uvid mora podneti **CITES** dozvolu (ili dozvolu za izvoz u vidu rešenja za domaće vrste) koju u tu svrhu izdaje Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine, a **pri unosu**, pored **CITES** dozvole za uvoz koju izdaje Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine Republike Srbije, mora imati i izvoznu **CITES** dozvolu koju je izdao nadležni upravni organ zemlje iz koje se biljka iznosi. Za unos vrsta koje se nalaze na spiskovima strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta u Republici Srbiji (domaće vrste), nije potrebna dozvola za uvoz, već se prilikom unosa, na graničnom prelazu popunjava obrazac „Obaveštenja o uvozu“.

UNOS/IZNOS ORUŽJA U PUTNIČKOM PROMETU

Fizička lica ne mogu unositi/iznositi oružje u Republiku Srbiju, odnosno iz Republike Srbije, osim u situacijama kada za to poseduju dozvolu nadležnog organa - Ministarstva spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija, shodno tački 3. (Prilog 1.) Odluke o određivanju robe za čiji je uvoz, izvoz, odnosno tranzit propisano pribavljanje određenih isprava („Sl. glasnik RS“, 58/2011).

Bez prethodnog pribavljanja dozvole od strane nadležnog organa fizička lica u našu zemlju mogu **privremeno uneti oružje i municiju** (lovačko i sportsko oružje, u odgovarajućoj količini) kada dolaze u organizovani lov i to u organizaciji Lovačkog saveza Srbije ili druge za to ovlašćene organizacije u našoj zemlji, kao i radi učestvovanja na sportskoj manifestaciji u organizaciji nadležnog organa ili organizacije. Pri unosu odgovarajuće količine oružja i municije fizička lica robu usmeno prijavljuju i prezentuju dokaz da se roba privremeno unosi u svrhe organizovanog lova (pozivno pismo organizatora lova), odnosno održavanja sportske manifestacije (dokaz o održavanju takve vrste manifestacije). Radi lakšeg utvrđivanja istovetnosti robe pri izlasku iz zemlje, detalje o robi (oružju i municiji) putnik pri ulasku u zemlju upisuje u Obrazac za privremeni uvoz/izvoz (Prilog usmenoj deklaraciji za privremeni uvoz/izvoz), ovlašćeni carinski službenik sravnjuje Obrazac sa robom, potpisuje ga, overava i vraća putniku.

Bez prethodnog pribavljanja dozvole od strane nadležnog organa fizička lica iz naše zemlje mogu **privremeno izneti oružje i municiju** (u odgovarajućoj količini) samo kada odlaze u organizovani lov u inostranstvo i to u organizaciji Lovačkog saveza neke zemlje u kojoj se lov organizuje ili druge za to ovlašćene organizacije u inostranstvu, kao i radi učestvovanja na sportskoj manifestaciji u organizaciji nadležnog organa ili organizacije u inostranstvu. Pri iznosu odgovarajuće količine oružja i municije fizička lica robu usmeno prijavljuju i prezentuju dokaz da se roba privremeno iznosi u svrhe organizovanog lova u inostranstvu (pozivno pismo organizatora lova), odnosno održavanja sportske manifestacije u inostranstvu (dokaz o održavanju takve vrste manifestacije). Radi lakšeg utvrđivanja istovetnosti robe pri povratku u zemlju, detalji o robi (oružju i municiji) putnik pri izlasku iz zemlje upisuje u Obrazac za privremeni uvoz/izvoz (Prilog usmenoj deklaraciji za privremeni uvoz/izvoz), ovlašćeni carinski službenik sravnjuje Obrazac sa robom, potpisuje ga overava i vraća putniku.

Prilikom ponovnog unosa/iznosa (lovačkog i sportskog) oružja i municije na uvid carinskom organu podnosi se prethodno popunjen i overen Obrazac za privremeni uvoz/izvoz

(Prilog usmenoj deklaraciji za privremeni uvoz/izvoz), koji carinski službenik sravnjuje sa robom koja se ponovo unosi/iznosi i overava potpisom i pečatom.

Napomena: Na postupak unosa lovačkog i sportskog oružja u Republiku Srbiju primenjuju se odredbe člana 33. i 34. Zakona o zaštiti državne granice.

UNOS/IZNOS LEKOVA ZA LIČNU UPOTREBU

Kao deo ličnog prtljaga fizičko lice mogu unositi/iznositi lekove za ličnu upotrebu, kao i lekove za upotrebu kod životinje (kućnog ljubimca) koja putuje s njim, u količini koja je neophodna za uobičajenu terapiju. Posedovanje lekarskog recepta ili mišljenja lekara o potrebi korišćenja leka za uobičajenu terapiju nije potrebno.

Međutim, ukoliko se unose/iznose **lekovi za uobičajenu terapiju, koji sadrže psihoaktivne kontrolisane supstance, i ukoliko je njihova količina veća od jednog pakovanja koje sadrži najviše do 30 pojedinačnih doza**, putnik je dužan da na zahtev carinskog radnika pokaže **dokaz o neophodnosti korišćenja takve vrste lekova u svrhu terapije (mišljenje lekara)**, a sve to shodno članu 35. i članu 52. Zakona o psihoaktivnim kontrolisanim supstancama („Sl. galsnik RS“, 99/2010).

IZNOS PREDMETA OD KULTURNOG, UMETNIČKOG I ISTORIJSKOG ZNAČAJA

Prilikom iznosa iz naše zemlje predmeta od kulturnog, umetničkog i istorijskog značaja, ili ako je reč o iznosu kulturnog dobra, u količini koja nema komercijalni karakter i namenjena je sopstvenim potrebama putnika, neophodno je da putnik poseduje odgovarajuću dozvolu nadležnog organa i to:

- dozvolu za iznos predmeta kulturnog, umetničkog i istorijskog značaja (dobra koja uživaju prethodnu zaštitu) izdaje **Republički zavod za zaštitu spomenika kulture (osim za publikacije) i Narodna biblioteka Srbije (za publikacije)**. Dozvolu za izvoz navedenih predmeta (dobara) sa područja AP Vojvodine izdaje **Pokrajinski sekretarijat za kulturu**.
- dozvolu za privremeni iznos ili trajni izvoz **kulturnih dobara (a ne dobara koja uživaju prethodnu zaštitu)**, sa cele teritorije naše zemlje, izdaje ministarstvo nadležno za poslove kulture (**Ministarsvo kulture i informisanja Republike Srbije**).

U postupku iznosa navedenih predmeta od strane fizičkih lica u putničkom prometu, u količini koja nema komercijalni karakter, a za koje poseduju dozvolu/rešenje za iznos, koju je izdao nadležni organ (na način kako je napred navedeno), carinski organ izvršiće uvid u podnetu dozvolu/rešenje, overiti ga potpisom i pečatom (original vratiti stranci, kopiju zadržati radi interne evidencije), odobriti iznos robe i neće zahtevati podnošenje izvozne carinske deklaracije tj. sprovođenje redovnog carinskog postupka.

PRAVO NA REFAKCIJU PDV

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dodatu vrednost pravo na refakciju poreza na dodatu vrednost imaju **strani državljani koji u prtljagu iznose kupljena dobra u vrednosti preko 150 evra (uključujući PDV)**, u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije, **i ukoliko ta dobra iznose u roku od tri meseca od dana kupovine.**

Ukoliko prilikom napuštanja carinskog područja putnik, strani državljanin, za robu koju iznosi sa sobom u prtljagu podnese Obrazac REF 4 – Zahtev stranog državljanina za refakciju PDV (koji je na njegov zahtev popunio prodavac), kao i originalne račune za kupljenu robu, carinski radnik će na osnovu priložene dokumentacije utvrditi istovetnost robe i pečatom overiti Obrazac REF 4, zatim će pečatom i potpisom overiti prezentirane račune i u Obrazac REF 4 uneti datum iznošenja dobara iz carinskog područja. Originalne račune i overen Obrazac REF 4 zadržava stranka, a kopiju obrasca REF 4 zadržava carinski organ.

Carinski organ samo vrši overu podnetog Obrasca REF 4, ali ne i povraćaj plaćenog PDV. Plaćeni PDV kupcu, odnosno podnosiocu zahteva za refakciju (donosiocu overenog originalnog Obrasca REF 4), vraća se u roku i na način propisan čl. 9. Pravilnika o postupku ostvarivanja prava na povraćaj PDV i o načinu i postupku refakcije PDV („Sl. glasnik RS“, 107/2001, 65/2005 i 63/2007).

Napomena: U Obrascu REF 4, u rubrici „Broj putne isprave“, koju popunjava prodavac robe, mora biti upisan broj pasoša stranog državljanina, a ne broj lične karte i to iz razloga što lična karta može služiti kao putna isprava za prelazak granice u slučajevima kada je to predviđeno međunarodnim ugovorom, ali ne i za ostvarivanje prava na refakciju PDV u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dodatu vrednost i Pravilnika o postupku ostvarivanja prava na povraćaj PDV i o načinu i postupku refakcije PDV.

PRENOS FIZIČKI PRENOSIVIH SREDSTAVA PLAĆANJA PREKO DRŽAVNE GRANICE

U postupku prenosa fizički prenosivih sredstava plaćanja (dinara, efektivnog stranog novca, čekova, hartija od vrednosti) primenjuju se odredbe Zakona o deviznom poslovanju, kao i Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

U skladu sa odredbama **Zakona o deviznom poslovanju** rezidenti i nerezidenti imaju sledeća prava i obaveze:

Nerezident-fizičko lice može:

1. slobodno **unositi** u Republiku Srbiju efektivni strani novac s tim što je dužan da iznos veći od 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti, prijavi nadležnom carinskom organu radi dobijanja potvrde o unosu efektivnog stranog novca koji mu tom prilikom izdaje carinski organ (potvrdu o unosu efektivnog stranog novca carinski organ izdaje na iznos iznad 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti);

2. **iznositi** iz Republike Srbije efektivni strani novac do iznosa od 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti. Ukoliko istovremeno iznosi u inostranstvo dinare i efektivni strani novac ukupan iznos tih sredstava ne može preći 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti;
3. **iznositi** u inostranstvo efektivni strani novac u iznosu većem od 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti, i to:
 - **na osnovu potvrde o unosu efektivnog stranog novca** koju mu je pri ulasku u zemlju izdao nadležni carinski organ – do iznosa naznačenog u potvrdi;
 - **na osnovu potvrde banke** da je novac koji iznosi iz zemlje podigao sa svog deviznog računa ili devizne štedne knjižice kod banke u Republici Srbiji – do iznosa naznačenog na toj potvrdi;
 - **na osnovu potvrde menjača** da je novac koji iznosi stekao prodajom dinara dobijenih prethodnim korišćenjem platne kartice u Republici Srbiji - do iznosa naznačenog na toj potvrdi.

Navedene potvrde carinski organ poništava prilikom prvog izlaska iz Republike Srbije.

4. **iznositi** iz Republike Srbije hartije od vrednosti koje su stečene u skladu sa propisima;
5. **unositi/iznositi dinare** u/iz Republike Srbije do dinarske protivvrednosti 10.000 evra po osobi. Izuzetno, dinari u većem iznosu od dinarske protivvrednosti 10.000 evra po osobi mogu se unositi u Republiku Srbiju **ako su kupljeni kod strane banke i to do iznosa iz potvrde te banke koju je dužan pri ulasku u Republiku Srbiju podneti na uvid carinskom organu.**

Rezident-fizičko lice može:

1. slobodno **unositi** u Republiku Srbiju efektivni strani novac s tim što je dužan da iznos veći od 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti, prijavi nadležnom carinskom organu;
2. **iznositi** iz Republike Srbije efektivni strani novac ili čekove čiji ukupan iznos ne prelazi 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti. Ukoliko istovremeno iznosi u inostranstvo dinare, efektivni strani novac i čekove ukupan iznos tih sredstava ne može preći 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti;
3. **iznositi** prilikom iseljenja iz Republike Srbije efektivni strani novac iznad iznosa od 10.000 evra, odnosno protivvrednost u drugoj stranoj valuti – na osnovu dokaza o iseljenju
4. **iznositi** iz Republike Srbije hartije od vrednosti koje su stečene u skladu sa propisima;
5. **unositi/iznositi dinare** u/iz Republike Srbije do dinarske protivvrednosti 10.000 evra po osobi. Izuzetno, dinari u većem iznosu od dinarske protivvrednosti 10.000 evra po osobi mogu se unositi u Republiku Srbiju **ako su kupljeni kod strane banke i to do iznosa iz**

potvrde te banke koju je dužan pri ulasku u Republiku Srbiju podneti na uvid carinskom organu.

Unos i iznos platnih kartica je slobodan, kako od strane nerizidenata, tako i rezidenata-fizičkih lica.

Shodno odredbama Zakona o deviznom poslovanju **neprijavljena sredstva pri izlasku iz Republike Srbije**, koja prelaze iznos od 10.000 evra, carinski organ privremeno zadržava i o tome sačinjava Zapisnik o privremeno zadržanim sredstvima plaćanja i robi u putničkom prometu sa inostranstvom.

Privremeno zadržana sredstva deponuju se na odgovarajući račun koji se vodi kod Narodne banke Srbije, u roku od tri dana od dana od učinjenog prekršaja, dalji postupak vodi se kod nadležnih organa u skladu sa propisima kojima je regulisano vođenje prekršajnog postupka

Takođe, **poštujući odredbe Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma** ukazujemo na sledeće:

Dužnost svakog putnika je da prilikom prelaska državne granice (pri ulasku u zemlju i pri izlasku iz zemlje) **prijavi** nadležnom carinskom organu iznos fizički prenosivih sredstava plaćanja koje prenosi sa sobom, ukoliko je taj **iznos 10.000 evra ili više u dinarima ili stranoj valuti**, a radi popunjavanja propisanog Obrasca prijave prenosa fizički prenosivih sredstava plaćanja preko državne granice (Obrazac PPS). Ovaj Obrazac dostupan je svakom putniku (kako na ulasku, tako i na izlasku iz zemlje) radi popunjavanja.

Prilikom prijave prenosivih sredstava plaćanja **pri unosu/iznosu** preko državne granice, u iznosu od 10.000 evra ili više u dinarima ili stranoj valuti, putnik popunjava Obrazac PPS i potpisanog ga predaje carinskom službeniku koji sravnjuje podatke iz prijave i svojim potpisom i faksimilom overava popunjeni Obrazac PPS. Prvi primerak Obrasca PPS zadržava za potrebe službe, drugi primerak prosleđuje Upravi za sprečavanje pranja novca, u roku od tri dana od dana prenosa sredstava preko državne granice, a treći primerak vraća putniku.

Ukoliko prilikom unosa/iznosa prenosivih sredstava plaćanja preko državne granice **putnik ne prijavi** prenosiva sredstva plaćanja u iznosu od 10.000 evra ili više, u dinarima ili stranoj valuti, Obrazac PPS popunjava carinski službenik (putnik u tom slučaju ne potpisuje Obrazac PPS) i sa njim postupa na način objašnjen u prethodnom stavu, a neprijavljena prenosiva sredstva plaćanja (iznad 10.000 evra ili više u dinarima ili stranoj valuti) carinski organ **privremeno zadržava** i o tome putniku izdaje Potvrdu o privremeno zadržanim prenosivim sredstvima plaćanja.

Privremeno zadržana sredstva i po napred navedenom osnovu deponuju se na odgovarajući račun koji se vodi kod Narodne banke Srbije, u roku od tri dana od dana od učinjenog prekršaja, a dalji postupak vodi se kod nadležnih organa u skladu sa propisima kojima je regulisano vođenje prekršajnog postupka.

PUTNIČKI PROMET SA APKM

Na carinski postupak u prometu sa APKM (uključujući i carinski postupak u putničkom prometu), u skladu sa odredbama „Uredbe o posebnim uslovima za vršenje prometa robe sa

APKM“ („Sl. glasnik RS“, 86/2010), shodno se primenjuju i odredbe spoljnotrgovinskih, deviznih ii poreskih propisa.

Sva dosadašnja objašnjenja vezana za način sprovođenja carinskog postupka u putničkom prometu, koja su u suprotnosti sa ovim aktom, prestaju da se primenjuju.

(Akt Uprave carina 148-03-030-01-157/2012 od 08.11.2012.godine)